

SOLIDARNI W STALOWEJ WOLI

Pakiet edukacyjny do wystawy stałej
„A jutro jest nieznane... Podziemna Solidarność
w Stalowej Woli 1982-89”

ZESZYT 1: OFERTA EDUKACYJNA

ZESZYT 2: MATERIAŁY EDUKACYJNE

(GIMNAZJUM I PONADGIMNAZJALNE)

ZESZYT 3: MATERIAŁY EDUKACYJNE

(PRZEDSZKOLE I SZKOŁA PODSTAWOWA)

Muzeum Jana Pawła II
ul. ks. J. Popiełuszki 4
37-450 Stalowa Wola

Projekt dofinansowano
ze środków Gminy
Stalowa Wola

SOLIDARNI W STALOWEJ WOLI

**Pakiet edukacyjny do wystawy stałej
„A jutro jest nieznane... Podziemna Solidarność
w Stalowej Woli 1982-89”**

ZESZYT 1: OFERTA EDUKACYJNA

Stalowa Wola 2017

Tekst: ks. Stanisław Gurba

Redakcja merytoryczna: Ewa Kuberna

Redakcja merytoryczna: ks. Andrzej Rusak

Korekta: Maria Barwińska

Wykorzystano fotografie i motywy graficzne ze zbiorów
Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli

© Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli

.....

Adres: Muzeum Jana Pawła II w Stalowej Woli
ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 4

e-mail: muzeumjp2stalowawola@gmail.com

Rezerwacje grup zorganizowanych:

+48 663 212 770 (ks. Stanisław Gurba)

Godziny otwarcia:

niedziela 13:00-16:00

wtorek 10:00-14:00

czwartek 10:00-14:00

Oferta edukacyjna dostępna na stronie:

<http://bazylikastw.pl/muzeum-jana-pawla-ii/>

Edukacja jest ważnym zadaniem realizowanym tak przez szkoły, jak i muzea. Misją obydwu instytucji jest uświadamianie młodym ludziom znaczenia dziedzictwa kulturowego, kształtowanie postaw społecznych, obywatelskich i patriotycznych oraz nauczanie historii i jej różnorodnych oddziaływań na teraźniejszość.

Celem projektu edukacyjnego „Solidarni w Stalowej Woli” jest upowszechnienie lokalnego dziedzictwa kulturowego związanego ze stalowowolską Solidarnością, a poprzez to integracja społeczności związanych z historią Solidarności i umożliwienie nabycia nowych kompetencji szerokiemu gronu odbiorców. Bazując na potencjale wystawy stałej „A jutro jest nieznane. Podziemna Solidarność w Stalowej Woli 1982-1989” został stworzony kompleksowy program edukacyjny skierowany do wszystkich grup wiekowych i społecznych: dzieci, młodzieży, nauczycieli, dorosłych, seniorów, rodzin, osób z niepełnosprawnościami.

Wyrażamy nadzieję, że oferta edukacyjna będzie służyła pomocą nauczycielom i uczniom stalowowolskich szkół w propagowaniu wiedzy i kultywowaniu pamięci dotyczącej trudnych lat osiemdziesiątych XX w., a poznawane postawy patriotyczne ludzi walczących o wolną Polskę przyczynią się do kształtowania osobowości młodych ludzi nie tylko z naszego regionu, ale z całej Polski.

..... INFORMACJE PRAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELI

ZAJĘCIA MUZEALNE MOŻNA ZAREZERWOWAĆ NA PODSTAWIE AKTUALNEGO PROGRAMU EDUKACYJNEGO:

* TELEFONICZNIE: TEL. 663-212-770 (KS. STANISŁAW GURBA)

* ELEKTRONICZNIE: MUZEUMJP2STALOWAWOLA@GMAIL.COM

* LUB OSOBIŚCIE W MUZEUM.

Zajęcia w Muzeum odbywają się we wtorek i czwartek w godz. 10.00 – 14.00 (z wyjątkiem zajęć zaplanowanych przez Muzeum w innym terminie). Czas trwania spotkań nie jest sztywno określony, zwykle waha się od 45 do 90 min. Zajęcia prowadzimy wyłącznie z umówionymi grupami. Preferowana liczebność grupy – maksymalnie 25 osób. Obowiązkiem opiekunów jest pozostawanie z grupą przez cały czas trwania zajęć. Opiekunowie są odpowiedzialni za zachowanie uczniów w Muzeum.

Zachęcamy Państwa do przygotowania uczniów do wizyty w Muzeum. Prosimy o poinformowanie podopiecznych, że przed zajęciami powinni wyciszyć telefony komórkowe. Porozmawiajcie w klasie o ochronie zabytków i potrzebie zachowania dziedzictwa kulturowego. Ważne jest by uczniowie mieli ogólną wiedzę o charakterze ekspozycji w naszym Muzeum.

WEHIKUŁ CZASU: ŚWIAT NASZYCH DZIADKÓW

.....

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ WYCHOWANIA
PRZEDSZKOLNEGO DLA PRZEDSZKOLI ORAZ INNYCH FORM WYCHOWANIA
PRZEDSZKOLNEGO: 7.1, 7.2, 15.1, 15.2, 15.3, 15.4, 15.5

Podczas zajęć muzealnych przeniesiemy się w czasie do świata naszych dziadków. Dowiemy się, jak wyglądało wówczas życie w naszym mieście. W jakich „marketach” rodzice robili zakupy? Gdzie można było pojechać na wakacje? Czy dzieci korzystały z komputerów? Ile było kanałów w telewizji? A zabawki...? A słodycze...? Cofniemy się w czasie i wyobrazimy sobie życie w Polsce bez komórek, Internetu i galerii handlowych. Poznamy „podziemną” pocztę „Solidarność” oraz przygotujemy pocztówki solidarnościowe, które będzie można podarować mamie lub tacie, dziadkowi lub babci, albo sąsiadowi. Może dzięki Tobie dowie się więcej o stalowowolskiej podziemnej Solidarności?

Metody: opowiadanie historii, aktywne słuchanie, rozwiązywanie zadań, pokaz eksponatów i plansz edukacyjnych

Pomoce dydaktyczne: eksponaty, plansze edukacyjne, pakiet edukacyjny (zeszyt 3)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

- *wychowanie przez sztukę:* dziecko wie, jak należy się zachować w muzeum;
- *wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne:* dziecko wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, wie, gdzie one pracują, czym się zajmują; zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby; wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa; nazywa godło i flagę państwową, zna polski hymn i wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa.

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA
OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, I ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄ-
CY KLASY I-III: 4.1, 4.2, 5.2, 5.3, 5.7, 5.8, 5.9, 11.1, 11.2, 11.4

Jak wyglądało codziennie życie w Polsce kilkadziesiąt lat temu? W co bawiły się dzieci? O czym ludzie wtedy marzyli? I czy ich życie bardzo różniło się od naszego? Wspólnie poszukamy różnic między otaczającym nas światem, a tym sprzed kilkunastu lat. Poznamy bajkowych bohaterów z tamtych czasów. Zastanowimy się nad trudnościami, które pokonywali młodzi i starsi.

Metody: opowiadanie historii, aktywne słuchanie, rozwiązywanie zadań, minipanel międzypokoleniowy, pokaz eksponatów i plansz edukacyjnych

Pomoce dydaktyczne: eksponaty, plansze edukacyjne, pakiet edukacyjny (zeszyt 3)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *edukacja plastyczna:* dziecko określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczy w życiu kulturalnym tych środowisk, wie o istnieniu placówek kultury działających na ich rzecz, korzysta z przekazów medialnych, podejmuje działalność twórczą, realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku,

– *edukacja społeczna:* dziecko odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, nie krzywdzi innych, pomaga słabszym i potrzebującym, zna podstawowe relacje między najbliższymi, podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia, identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami, ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę, rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosować swoje oczekiwania,

– *religia/etyka:* dziecko rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny; okazuje szacunek osobom starszym, zastanawia się nad tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć nie krzywdząc innych, stara się nieść pomoc potrzebującym, wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie.

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA
OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, I ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄ-
CY KLASY I-III: 4.1, 4.2, 5.2, 5.3, 5.7, 5.8, 5.9; 11.1, 11.2, 11.4

Co to jest historia i kiedy się zaczyna? Czy czasy, gdy babcia i dziadek byli dziećmi to historia? Jak wyglądał wówczas świat? Spróbujemy się dowiedzieć, jak wtedy funkcjonowała Huta Stalowa Wola, największy zakład pracy w Polsce południowo-wschodniej i co się tam ważnego wydarzyło? Jak wyglądało mieszkanie w tamtych czasach i czy jest podobne do naszego? Podczas zwiedzania wystawy odkryjemy sekrety z dawnych lat i siłę solidarnego działania. W trakcie zwiedzania wystawy poznamy przedmioty historyczne, które dziś już nie są używane. Wiadomości utrwalimy wypełniając karty pracy.

Metody: pogadanka, opowiadanie, analiza przedmiotów, pola skojarzeń, pokaz eksponatów

Pomoce dydaktyczne: eksponaty, plansze edukacyjne, pakiet edukacyjny (zeszyt 3)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *edukacja plastyczna:* dziecko podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni; realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące upowszechnianiu kultury w środowisku lokalnym,

– *edukacja społeczna:* dziecko zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; wie, w jakim regionie mieszka; uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność, wie, jakiej jest narodowości; zna symbole narodowe i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata; wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka,

– *religia/etyka:* dziecko rozumie, że ludzie mają równe prawa, okazuje szacunek osobom starszym; stara się nieść pomoc potrzebującym; wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie; potrafi z tej perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów.

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, II ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY IV-VI: PLASTYKA (1.1, 1.2), HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.7, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 8.1, 8.2, 8.3, 29.1, 29.2, 29.3); ETYKA (1-9).

Czym była cenzura? Jak walczono z ograniczeniem prawa do wypowiedzi? Czy wolne słowo i niezależna myśl może rozbić system totalitarny? Opór wobec komunizmu miał niejedno oblicze. Jedną z form walki przeciwko systemowi stała się podziemna działalność wydawnicza. Fenomen drugiego obiegu to okazja do dyskusji nie tylko na temat wolności słowa, ale i granic, jakie być może powinniśmy jej stawiać. Wiadomości utrwalimy wypełniając karty pracy.

Metody: pogadanka, miniwykład, prezentacja multimedialna, analiza przedmiotów, pola skojarzeń, pokaz eksponatów

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, eksponaty, pakiet edukacyjny (zeszyt 3)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *historia i społeczeństwo*: uczeń wyraża opinię na temat kultywowania tradycji i gromadzenia pamiątek rodzinnych; tłumaczy, odwołując się do przykładów, na czym polega postępowanie sprawiedliwe; wyjaśnia, w czym wyraża się demokratyczny charakter państwa polskiego, używając pojęć: wolne wybory, wolność słowa, wolność wyznania, konstytucja; podaje przykłady praw i obowiązków obywateli Rzeczypospolitej Polskiej; wyjaśnia znaczenie pracy w życiu człowieka i dostrzega jej społeczny podział; opisuje różne grupy społeczne, wskazując ich role w społeczeństwie; podaje przykłady ważnych problemów współczesnej Polski, korzystając z różnych źródeł informacji (od osób dorosłych, z prasy, radia, telewizji, internetu); wyjaśnia, na czym polega praca historyka; podaje przykłady różnych źródeł historycznych i wyjaśnia, dlaczego należy je chronić; opisuje powstanie i działania „Solidarności”, używając określeń: strajk, walka bez przemocy, stan wojenny, Okrągły Stół; wyjaśnia, jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce w 1989 r.

– *religia/etyka*: uczeń rozumie określenia człowiek jako osoba, godność człowieka, przyjmowanie odpowiedzialności za siebie; prawa i obowiązki, zasady i reguły postępowania, uczestnictwo w grupie, porozumiewanie się z innymi; wolność i jej różne rozumienie, autorytety i wzory osobowe; praca i jej wartość dla człowieka; uzasadnianie opinii, wydawanie sądów, kryteria ocen, między innymi w odniesieniu do zjawisk społecznych na poziomie małej grupy, społeczności szkolnej i społeczności lokalnej.

CZY „JUTRO” RZECZYWIŚCIE BYŁO NIEZNANE?

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, II ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY IV-VI: PLASTYKA (1.1, 1.2), HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO (1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.7, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 8.1, 8.2, 8.3, 29.1, 29.2, 29.3); ETYKA (1-9)

To propozycja pogłębionego i dojrzałego dialogu adresowana do młodych ludzi. Chcemy, by spotkania wokół ważnych problemów współczesności, mających korzenie w kulturze, motywowały do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, kształtowały postawę otwartości, ale i mądrego krytycyzmu. Jaka jest moja postawa wobec współczesnych sytuacji życiowych? Czy moją postawą mogę kształtować przyszłość? Wiadomości utrwalimy wypełniając karty prac.

Metody: elementy wykładu, praca w grupach, analiza obrazków sytuacyjnych, prezentacja multimedialna, studium przypadku

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, ekspozyty, obrazki sytuacyjne, pakiet edukacyjny (zeszyt 3)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *plastyka*: uczeń określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w swoim środowisku lokalnym i regionalnym, a także uczestniczy w życiu kulturalnym tego środowiska (zna placówki kultury działające na jego rzecz); korzysta z przekazów medialnych oraz stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora)

– *historia i społeczeństwo*: opisuje swoją „małą Ojczyznę”, uwzględniając tradycję historyczno-kulturową i problemy społeczno-gospodarcze; zbiera informacje o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości „małej Ojczyzny”; wyjaśnia, na czym polega praca historyka; opisuje powstanie i działania „Solidarności”, używając określeń: strajk, walka bez przemocy, stan wojenny, Okrągły Stół; wyjaśnia, jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce w 1989 r.

– *religia/etyka*: uczeń poznaje siebie, dostrzega cechy indywidualne własne i najbliższych osób; wyjaśniania prawdziwe znaczenie własnych zachowań oraz ich przyczyny i konsekwencje; zna wartość pracy dla człowieka; potrafi uzasadniać opinię, wydawać sądy, oceniać, między innymi w odniesieniu do zjawisk społecznych na poziomie małej grupy, społeczności szkolnej i społeczności lokalnej.

POCZĄTKI SOLIDARNOŚCI

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, III ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY GIMNAZJALNE: J. POLSKI (1.2, 2.3, 2.4, 3.1), WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE (1-5, 9-10), GEOGRAFIA (1.4, 1.7), ETYKA (1-3, 6-7, 9-11)

Uczestnicy zajęć na podstawie materiałów archiwalnych przeanalizują kulisy i najważniejsze momenty fali strajków w Polsce w 1980 roku. Odkryją, jak wielka siła tkwi w jedności i jak wiele można zdziałać solidarnie. Młodzież pozna losy ludzi ze Stalowej Woli, którzy pomimo represji podejmowali działalność w podziemnej „Solidarności” walcząc o jej ideały. W ramach zajęć przewidujemy spotkanie z założycielami „Solidarności” w Stalowej Woli.

Metody: analiza materiałów wideo, praca w grupach, przekazywanie zdobytych informacji, aktywne słuchanie, prezentacja multimedialna, zwiedzanie wystawy stałej, spotkanie ze świadkami historii

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, filmy wideo, eksponaty, pakiet edukacyjny (zeszyt 2)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *język polski:* uczeń rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, samodzielnie dociera do informacji w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych; opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło, stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji.

– *wiedza o społeczeństwie:* uczeń wymienia podstawowe cechy i funkcje państwa, wyjaśnia czym jest władza państwowa, wskazuje różnice w sytuacji obywatela w ustroju demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym, wyjaśnia czym są prawa człowieka i uzasadnia ich znaczenie we współczesnej demokracji.

– *geografia:* uczeń identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty na mapie konturowej Polski, lokalizuje na mapach najważniejsze obiekty geograficzne w Polsce.

– *religia/etyka:* uczeń rozumie pojęcie człowieka jako osoby, potrafi opisać rolę i znaczenie sumienia w ocenie moralnej i dla wewnętrznego rozwoju człowieka, rozumie, że samowychowanie jest drogą rozwoju.

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, III ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY GIMNAZJALNE: J. POLSKI (1.2, 2.3, 2.4, 3.1), WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE (1-5, 9-10), ETYKA (1-3, 6-7, 9-11).

Stan wojenny to jedno z najbardziej dramatycznych i bezprawnych wydarzeń w najnowszej historii Polski. Dzięki materiałom źródłowym i ikonograficznym uczestnicy zajęć poznają nie tylko genezę stanu wojennego, ale również losy ludzi i nastroje społeczne, a także efekty przemocy, która miała wpływ na relacje między władzą komunistyczną a społeczeństwem. Odszukamy przykłady ograniczeń praw obywatelskich, represji stosowanych przez władze oraz skutki społeczno-gospodarcze. Na koniec spróbujemy przeanalizować stan wojenny z punktu widzenia władzy i społeczeństwa. Chcemy zaangażować młodzież przez symulację rozprawy sądowej między władzami PRL-u a społeczeństwem. Wiadomości utrwalimy czytając teksty źródłowe i opowiadania.

Metody: pogadanka, filmy dokumentalne, drama, dyskusja, prezentacja multimedialna, zwiedzanie wystawy stałej

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, eksponaty, teksty źródłowe, pakiet edukacyjny (zeszyt 2)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *język polski:* uczeń odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych; rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie; odróżnia informacje o faktach od opinii, rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski, tworzy spójne wypowiedzi ustne (monologowe i dialogowe) oraz pisemne, tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi, uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi.

– *wiedza o społeczeństwie:* uczeń omawia i stosuje zasady komunikowania się i współpracy w grupie (np. bierze udział w dyskusji, zebraniu, wspólnym działaniu, wyjaśnia, co łączy człowieka z wielką i małą ojczyzną i omawia te więzi na własnym przykładzie, wyjaśnia, odwołując się do wybranych przykładów, czym według niego jest patriotyzm, rozważa, odwołując się do historii i współczesnych przykładów, w jaki sposób stereotypy i uprzedzenia utrudniają dziś relacje między narodami

– *religia/etyka:* uczeń zna normy i wartości demokratyczne leżące u podstaw aktywności społecznej na poziomie małej grupy, szkoły, społeczności lokalnej.

.....„NIE MA SOLIDARNOŚCI BEZ MIŁOŚCI”

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, III ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY GIMNAZJALNE: J. POLSKI (1.2, 2.3, 2.4, 3.1), WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE (1-5, 9-10), ETYKA (1-3, 6-7, 9-11).

Czy nasza społeczność jest solidarna? Wspólnie zastanowimy się nad pojęciem solidarności, co to znaczy być solidarnym? Czy postępujemy zgodnie z zasadą solidarności? Co oznaczają słowa Jana Pawła II: „Nie ma wolności bez solidarności... Nie ma solidarności bez miłości”. Porównamy inne wypowiedzi papieskie o charakterze patriotycznym i solidarnościowym. Spróbujemy zdiagnozować potrzeby naszej wspólnoty lokalnej. Może warto przyjrzeć się jednemu wydarzeniu, dowiedzieć się, dlaczego ludzie zachowali się wtedy w określony sposób.

Metody: pogadanka, praca w grupach, burza mózgów, dyskusja, prezentacja multimedialna, zwiedzanie wystawy stałej

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, eksponaty, pakiet edukacyjny (zeszyt 2)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *język polski:* uczeń wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu, porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście,

– *wiedza o społeczeństwie:* uczeń omawia problemy i perspektywy życiowe młodych Polaków; przedstawia wybrany problem społeczny ważny dla młodych mieszkańców swojej miejscowości,

– *religia/etyka:* uczeń zna główne problemy współczesnej etyki, rozumie pojęcia moralności i religii, zna normy społeczne wynikające z nauki społecznej Kościoła.

ROK WIELKIEJ ZMIANY: 1989

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, IV ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY PONADGIMNAZJALNE: J. POLSKI (1.2, 2.3, 2.4, 3.1), WIEDZA O KULTURZE (1-3), HISTORIA (11-12), ETYKA (4-12).

Okrągły Stół rozpoczyna symbolicznie okres głębokich zmian w Polsce. W czasie zajęć omówimy przebieg obrad, wybory 4 czerwca 1989 roku. Zajęcia przybliżą politykę rządu opozycji solidarnościowej i naświetlą historyczne tło epoki. Ukażą rolę Stalowej Woli i strajków w Hucie w skali regionu i ogólnopolskiej. W ramach zajęć planujemy symulację dyskusji historycznej z udziałem uczestników lekcji.

Metody: pogadanka, drama, praca w grupach, analiza materiałów źródłowych, zwiedzanie wystawy stałej

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, eksponaty, teksty źródłowe, pakiet edukacyjny (zeszyt 2)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *język polski:* uczeń prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktu z dziełem sztuki, przygotowuje wypowiedź, publicznie wygłosi przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu

– *wiedza o kulturze:* uczeń wskazuje różne funkcje dzieł sztuki (estetyczną, komunikacyjną, społeczną, użytkową, kultową, poznawczą, ludyczną), wymienia różne formy mediów kultury, wskazuje relacje między kulturami: lokalną, regionalną, narodową i europejską, ujawniające się w konkretnych dziełach sztuki i praktykach kultury

– *historia:* uczeń opisuje zmiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej, wyjaśnia okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów, charakteryzuje realia życia gospodarczego i społecznego PRL-u, wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych 1980 oraz ocenia rolę Solidarności w przemianach politycznych i ustrojowych, opisuje najważniejsze postanowienia Okrągłego Stołu, charakteryzuje przemiany polityczne, społeczno-gospodarcze i kulturowe po 1989 r.

– *religia/etyka:* uczeń rozumie pojęcia dobro moralne i wartości moralne, hierarchia wartości, konflikty wartości, prawo moralne, imperatyw moralny, w tym prawo naturalne.

STRAJKI W HUCIE STALOWA WOLA

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, IV ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY PONADGIMNAZJALNE: J. POLSKI (1.2, 2.3, 2.4, 3.1), WIEDZA O KULTURZE (1-3), HISTORIA (11-12), ETYKA (4-12).

Strajki 1988 to przełomowe wydarzenia w dziejach stalowowolskiej opozycji. Szczególne znaczenie miał strajk podjęty 22 sierpnia 1988 r. w Hucie Stalowa Wola. Wspólnie przyjrzymy się tym wydarzeniom. Zwrócimy uwagę na znaczenie Stalowej Woli w przemianach, które dokonały się w naszym kraju w 1989 roku. W ramach zajęć planujemy krótkie spotkanie z przedstawicielami Komitetu Strajkowego NSZZ „Solidarność” oraz sztabu pomocy wspierającego strajk z zewnątrz.

Metody: opowiadanie historii, analiza materiałów ikonograficznych, zwiedzanie wystawy, spotkanie ze świadkami historii

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, eksponaty, teksty źródłowe, pakiet edukacyjny (zeszyt 2)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *język polski:* uczeń operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość, kultura, cywilizacja, polityka).

– *wiedza o kulturze:* uczeń bierze aktywny udział w szkolnych przedsięwzięciach artystycznych, animacyjnych, społecznych i innych (drama), rozróżnia pojęcie kultury rozumianej jako dorobek artystyczny od kultury rozumianej jako całość kształt dorobku ludzkości,

– *historia:* uczeń wyjaśnia przyczyny i skutki wydarzeń sierpniowych 1980 r. oraz ocenia rolę Solidarności w przemianach politycznych i ustrojowych, przedstawia okoliczności wprowadzenia i następstwa stanu wojennego

– *religia/etyka:* uczeń potrafi podjąć refleksję nad celem i sensem ludzkiej egzystencji, potrafi ułożyć hierarchie celów, rozumie rolę oddziaływań wychowawczych.

„NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI”

REALIZOWANE WYMAGANIA PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA GIMNAZJÓW I SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, KTÓRYCH UKOŃCZENIE UMOŻLIWIA UZYSKANIE ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO ZDANIU EGZAMINU MATURALNEGO, IV ETAP EDUKACYJNY, OBEJMUJĄCY KLASY PONADGIMNAZJALNE: J. POLSKI (1.2, 2.3, 2.4, 3.1), WIEDZA O KULTURZE (1-3), HISTORIA (11-12), ETYKA (4-12).

Wspólnie zastanowimy się nad pojęciem solidarności, co to znaczy być solidarnym? Czy postępujemy zgodnie z zasadą solidarności? Co oznaczają słowa Jana Pawła II: „Nie ma wolności bez solidarności... Nie ma solidarności bez miłości”. Porównamy inne wypowiedzi papieskie o wolności i solidarności. Zastanowimy się nad znaczeniem pontyfikatu Jana Pawła II dla działalności podziemnej Solidarności i walki o godność człowieka i wolną Polskę.

Metody: opowiadanie historii, analiza materiałów źródłowych, zwiedzanie wystawy

Pomoce dydaktyczne: prezentacja multimedialna, eksponaty, teksty źródłowe, pakiet edukacyjny (zeszyt 2)

Obszary nauczania i cele dydaktyczne:

– *język polski:* uczeń odczytuje sens całego tekstu (a w nim znaczenie wyrazów, związków frazeologicznych) oraz wydzielonych fragmentów, potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości, rozpoznaje typ nadawcy i adresata tekstu, wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia.

– *wiedza o kulturze:* uczeń dostrzega i nazywa związek między dziełem a sytuacją społeczno-historyczną i obyczajami epoki, w której powstało

– *historia:* uczeń wyjaśnia znaczenie pontyfikatu Jana Pawła II dla przemian politycznych w Polsce, ocenia polityczną i społeczną rolę Kościoła Katolickiego w PRL-u

– *religia/etyka:* uczeń rozumie pojęcie człowieka jako osoby i jego działanie, potrafi analizować aktywność etyczną człowieka, motywy podejmowanych decyzji.

ŻYCIE W PRL-U (OSOBY NIEWIDOME I SŁABOWIDZĄCE)

.....

Metody: pogadanka, praca w grupach, zwiedzanie wystawy stałej

Pomoce dydaktyczne: nagrania audio, eksponaty, pakiet edukacyjny (płyta CD z audio przewodnikiem po wystawie, opisana brajlem)

Ekspozycja „A jutro jest nieznane...” z pewnością będzie atrakcyjna dla osób niewidomych i słabowidzących. Wiele przedmiotów znajdujących się na wystawie można dotknąć, wziąć do ręki. Aranżacja multimedialna i nagrania audio-wideo pozwalają przenieść się w tamte czasy. Dla uczestników zajęć mamy przygotowany bezpłatny audioprzewodnik o wystawie i działalności stalowowolskiej podziemnej Solidarności (płyta CD) opisany językiem brajla.

SOLIDARNA SZKOŁA (OFERTA DLA NAUCZYCIELI)

.....

Jesteś nauczycielem i szukasz ciekawego pomysłu na projekt obywatelski? Może warto wybrać ścieżkę solidarnościową? Może warto zaangażować uczniów do poszukiwania w swoim regionie źródeł, miejsc, zabytków historii i ludzi zaangażowanych w przemiany demokratyczne w Polsce? A potem zaprezentować wyniki swojej pracy szerszej grupie odbiorców. Zapraszamy do współpracy. Wizyta w naszym Muzeum na pewno zainspiruje młodych do działania. Nauczycielom oferujemy materiały i wsparcie merytoryczne przy realizacji zadań w zakresie tematyki naszej wystawy.

ŻYWE LEKCJE HISTORII (OFERTA DLA NAUCZYCIELI)

.....

Święta państwowe, rocznice wydarzeń historycznych, szczególnie te związane z historią najnowszą, z przemianami demokratycznymi w Polsce, z działalnością podziemnej Solidarności to doskonała okazja, aby zorganizować spotkanie ze świadkami historii w Muzeum albo zaprosić ich na zajęcia w szkole. Z pewnością taka lekcja ubogaci młodych ludzi i pozostanie w ich pamięci. Istnieje możliwość takiego spotkania w szkołach stalowowolskich oraz w Muzeum dla szkół spoza naszego regionu. Bliższych informacji udzielamy telefonicznie.

GRAFICZNE SYMBOLE „S” – LINORYT (WARSZTATY)

.....

Czy wiesz, że linoryt był jedną z wielu technik wykonywania grafik przez podziemną „Solidarność”.

W ramach warsztatów nauczymy się tej techniki. Za pomocą rylca przygotujemy matrycę z symbolami popularnymi w czasach działalności podziemnej „Solidarności” i wykonamy odbitki. Stworzymy kompozycje graficzne, wykorzystując znaki i symbole poznane na wystawie stałej. Grafikami ozdobimy papierowe torby. Oferta skierowana jest dla grup zorganizowanych oraz dla rodzin. Warsztaty prowadzone będą wyłącznie w terminach podanych w oddzielnym ogłoszeniu.

OFERTA EDUKACYJNA W SKRÓCIE:

Przedszkole i szkoła podstawowa (kl. I-III)
Wehikuł czasu: świat naszych dziadków
Codziennosc w PRL-u
Badacze historii

Szkoła podstawowa (kl. IV-VI)
Rozmowa kontrolowana
Czy „jutro” rzeczywiście było nieznanne?

Gimnazjum
Początki Solidarności
Stan wojenny
„Nie ma Solidarności bez miłości”

Szkoła ponadgimnazjalna
Rok wielkiej zmiany: 1989
Strajki w Hucie Stalowa Wola
„Nie ma wolności bez Solidarności”

Nauczyciele i grupy pozaszkolne
Życie w PRL-u (osoby niewidome i słabowidzące)
Solidarna szkoła (oferta dla nauczycieli)
Żywe lekcje historii (oferta dla nauczycieli)
Graficzne symbole „S”- linoryt (warsztaty)